

ԵԴ/1959/07/18

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆ

ՀԱՏՈՒԿ ԿԱՐԾԻՔ

Դատավոր Սերժիկ Ավետիսյան

2023 թվականի հունիսի 1-ին

ք.Երևանում

ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ 2019 թվականի փետրվարի 6-ի որոշումը՝ նոր հանգամանքի հիմքով վերանայման արդյունքում մեղադրյալ Ռոբերտ Սեդրակի Քոչարյանի պաշտպան Հովհաննես Խուդոյանի վճռաբեկ բողոքը մերժելու մասին ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քրեական պալատի (այսուհետ՝ նաև Վճռաբեկ դատարան) 2023 թվականի հունիսի 1-ի որոշման պատճառաբանական մասի առանձին դրույթների և եզրափակիչ մասի վերաբերյալ.

Գործի դատավարական նախապատմությունը և վճռաբեկ բողոքի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստական հանգամանքները.

1. Նախաքննության մարմնի՝ 2018 թվականի հուլիսի 26-ի որոշմամբ Ռոբերտ Սեդրակի Քոչարյանը ներգրավվել է որպես մեղադրյալ, և նրան մեղադրանք է առաջադրվել 2003 թվականի ապրիլի 18-ին ընդունված ՀՀ քրեական օրենսգրքի (այսուհետ՝ ՀՀ քրեական օրենսգիրք) 300.1-րդ հոդվածի 1-ին մասով:

2. Երևան քաղաքի ընդհանուր իրավասության առաջին ատյանի դատարանի (այսուհետ նաև՝ Առաջին ատյանի դատարան)՝ 2018 թվականի օգոստոսի 3-ի որոշմամբ նախաքննության մարմնի միջնորդությունը բավարարվել է. թույլատրվել է թիվ 62202608 քրեական գործով հնգօրյա ժամկետում խուզարկություն կատարել Երևան քաղաքի

Իսակովի փողոցի 23/7 հասցեում գտնվող տանը և դրան կից օժանդակ շինություններում:

3. Վերոնշյալ որոշման դեմ Ռոբերտ Քոչարյանի պաշտպան Հ.Խուդոյանի վերաքննիչ բողոքի քննության արդյունքում ՀՀ վերաքննիչ քրեական դատարանը (այսուհետ՝ նաև՝ Վերաքննիչ դատարան) 2018 թվականի նոյեմբերի 3-ի որոշմամբ բողոքը մերժել է՝ Առաջին ատյանի դատարանի՝ 2018 թվականի օգոստոսի 3-ի որոշումը թողնելով օրինական ուժի մեջ:

4. Վերաքննիչ դատարանի վերոհիշյալ որոշման դեմ պաշտպան Հ.Խուդոյանի վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելը Վճռաբեկ դատարանի՝ 2019 թվականի փետրվարի 6-ի որոշմամբ մերժվել է:

4.1. Նախաքննության մարմնի՝ 2019 թվականի փետրվարի 12-ի որոշմամբ Ռ.Քոչարյանին առաջադրված մեղադրանքը փոփոխվել, լրացվել, և նրան նոր մեղադրանք է առաջադրվել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 300.1-րդ հոդվածի 1-ին մասով և 311-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետով:

4.2. 2019 թվականի ապրիլի 29-ին թիվ 62202919 քրեական գործը մեղադրական եզրակացությամբ ուղարկվել է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան:

5. Ռոբերտ Քոչարյանի և Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի դիմումների հիման վրա ՀՀ Սահմանադրական դատարանը (այսուհետ՝ նաև Սահմանադրական դատարան), քննության առնելով ՀՀ քրեական օրենսգրքի 300.1-րդ հոդվածի՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը, 2021 թվականի մարտի 26-ի թիվ ՍԴՌ-1586 որոշմամբ որոշել է. *«1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի 300.1-րդ հոդվածը ճանաչել Սահմանադրության 78-րդ և 79-րդ հոդվածներին հակասող և անվավեր»:*

Սահմանադրական դատարանը 2021 թվականի մարտի 26-ի թիվ ՍԴՌ-1586 որոշման շրջանակներում արձանագրել է հետևյալը. *«(...) Սահմանադրական դատարանը գրնում է, որ այնքանով, որքանով Օրենսգրքի 300.1-ին հոդվածը բլանկետային հղմամբ վկայակոչում է իր ընդունման պահին գործած, սակայն կիրառման պահին Սահմանադրության փոփոխված նորմերը, խնդրահարույց է Սահմանադրության 79-րդ հոդվածով սահմանված իրավական որոշակիության սկզբունքի տեսանկյունից, քանի որ հնարավորություն չի տալիս անձին հարակ պարկերացում կազմել Օրենսգրքով*

նախատեսված համապատասխան հանցակազմի բաղկացուցիչ տարրերի մասին և հարակ կանխատեսել, թե իր ո՞ր գործողությունները (անգործությունը) կառաջացնեն քրեական պատասխանատվություն:

(...)

Այսպիսով՝ վիճարկվող դրույթը, որն առավել ինտենսիվ միջամտություն է նախատեսում անձի անձնական ազատության հիմնական իրավունքին, ձևակերպված է այնքան անորոշ, որ հնարավորություն չի տալիս ընկալել դրա իմաստը, կարող է հանգեցնել անկանխատեսելի, հետևապես՝ նաև կամայական կիրառման, և թույլ է տալիս ընդլայնել հանցագործության սահմանները՝ պայմանավորված չափազանց բարձր վերացականության աստիճան ունեցող սահմանադրական նորմերին հղում անելու հանգամանքով: Վերացականության բարձր աստիճանն ինքնին խնդրահարույց չէր լինի, եթե հանցակազմի դիսպոզիցիան ձևակերպված լիներ հարակ և թույլ տար ողջամտորեն նույնականացնել նկարագրվող արարքի արտահայտման եղանակը (...):»¹:

5.1. Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի՝ 2021 թվականի ապրիլի 6-ի որոշմամբ Ռոբերտ Քոչարյանի նկատմամբ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 300.1-րդ հոդվածի 1-ին մասով քրեական հետապնդումը դադարեցվել է՝ հանցագործության դեպքի բացակայության հիմքով:

6. Ռ.Քոչարյանի պաշտպան Հ.Խուդոյանի՝ նոր հանգամանքի հիմքով բերված բողոքի հիման վրա Վճռաբեկ դատարանը 2021 թվականի նոյեմբերի 12-ի որոշմամբ հարուցել է նոր հանգամանքի հիմքով դատական ակտի վերանայման վարույթ և վճռաբեկ բողոքն ընդունել վարույթ²:

Վճռաբեկ դատարանը 2023 թվականի մայիսի 17-ի որոշմամբ սահմանել է վճռաբեկ բողոքի քննության գրավոր ընթացակարգ:

7. Վճռաբեկ դատարանի՝ 2023 թվականի հունիսի 1-ի որոշմամբ ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ 2019 թվականի փետրվարի 6-ի որոշումը նոր հանգամանքի հիմքով վերանայվել է: Վերանայման արդյունքում Ռոբերտ Սեդրակի Քոչարյանի պաշտպան

¹ Տե՛ս Սահմանադրական դատարանի՝ 2021 թվականի մարտի 26-ի թիվ ՍԴՌ-1586 որոշման 6.6-6.7-րդ կետերը:

² Համաձայն ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի՝ անցումային դրույթները կարգավորող 483-րդ հոդվածի 9-րդ մասի՝ վճռաբեկ բողոքը քննվում է 1998 թվականի հուլիսի 1-ին ընդունված ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով:

Հ.Խուդոյանի վճռաբեկ բողոքը մերժվել է՝ հիմք ընդունելով Վճռաբեկ դատարանի որոշմամբ արտահայտված իրավական դիրքորոշումները:

Վճռաբեկ դատարանը, մասնավորապես, արձանագրել է, որ Սահմանադրական դատարանի՝ 2021 թվականի մարտի 26-ի թիվ ՄԴՈ 1586 որոշումը հիմք չէ ստորադաս դատարանների դատական ակտերը բեկանելու համար, պատճառաբանելով, որ սույն բողոքի քննության պահի դրությամբ Ռ.Քոչարյանը չի կրում բողոքարկվող օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտից բխող որևէ բացասական հետևանք, ուստի դատական ակտերը եղել են ժամանակավոր և դրանց բեկանումը չի վերականգնի մինչ խախտումն առկա իրավիճակը:

Դատավոր Ս.Ավետիսյանի իրավական դիրքորոշումը և եզրահանգումը.

8. Ուսումնասիրելով պաշտպան Հ.Խուդոյանի վճռաբեկ բողոքի հիմքերը, հիմնավորումներն ու պահանջը, ծանոթանալով վարույթում առկա նյութերին, ինչպես նաև Վճռաբեկ դատարանի՝ 2023 թվականի հունիսի 1-ի որոշմանը, արժևորելով և բարձր գնահատելով դատավորների մեծամասնության իրավական դիրքորոշումները, այնուամենայնիվ, որոշման պատճառաբանական մասի առանձին դրույթների և եզրափակիչ մասի հետ ունեմ անհամաձայնություններ, ուստի ներկայացնում եմ Հատուկ կարծիք՝ ներքոշարադրյալ հիմնավորումներով:

Թիվ ԵԴ/0743/06/18 վարույթով, Ռոբերտ Քոչարյանի պաշտպան Հ.Խուդոյանի նույնաբովանդակ վճռաբեկ բողոքների՝ նոր հանգամանքի հիմքով վերանայման արդյունքում, Վճռաբեկ դատարանի՝ 2023 թվականի ապրիլի 7-ի որոշման պատճառաբանական մասի առանձին դրույթների և եզրափակիչ մասի վերաբերյալ հայտնել եմ Հատուկ կարծիք:

Խնդրո իրավական հարցի վերաբերյալ, նշված Հատուկ կարծիքում արտահայտել եմ իմ անհամաձայնությունների հիմնավորումներն ու պատճառաբանությունները, գտնելով, որ տվյալ դեպքում, որպես նոր հանգամանք, Սահմանադրական դատարանի որոշումը հիմք է դատական ակտերը բեկանելու համար: Ուստի, չկրկնվելու նկատառումներից ելնելով, նպատակահարմար չեմ գտնում կրկին անդրադառնալ իմ իրավական դիրքորոշումներին, որոնք հայտնի են սույն վարույթով նույն դատավարության մասնակիցներին:

Այսպիսով, գտնում եմ, որ պաշտպանի վճռաբեկ բողոքը պետք է բավարարել՝ նոր հանգամանքի հիմքով Վճռաբեկ դատարանի վերոնշյալ դատական ակտի վերանայման արդյունքում, ստորադաս դատարանների դատական ակտերը բեկանել:

Ելնելով վերոգրյալներից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 162-րդ, 163-րդ, 171-րդ, «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 6-րդ, 7-րդ, 11-րդ, 13-րդ, 29-րդ և ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 40-42-րդ, 361.1-րդ, 419-րդ, 422-423-րդ, 426.1-րդ և 426.9-րդ հոդվածներով՝

առաջարկում եմ՝

Մեղադրյալ Ռոբերտ Սեդրակի Քոչարյանի պաշտպան Հովհաննես Խուդոյանի վճռաբեկ բողոքը բավարարել:

Նոր հանգամանքի հիմքով՝ ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ 2019 թվականի փետրվարի 6-ի որոշման վերանայման արդյունքում ստորադաս դատարանների համապատասխան դատական ակտերը բեկանել:

Դատավոր՝

Ս.Ավետիսյան